

Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za sociologiju					akad. god.	2024./2025.
Naziv kolegija	Suvremene sociološke teorije: makropristupi					ECTS	5
Naziv studija	Prijediplomski studij sociologije (dvo predmetni)						
Razina studija	☐ preddiplomski	☐ diplomski	☐ integrirani		☐ poslijediplomski		
Godina studija	☐ 1.	☐ 2.	☐ 3.	☐ 4.	☐ 5.		
Semestar	☐ zimski ☐ ljetni	☐ I.	☐ II.	☐ III.	☐ IV.	☐ V.	☐ VI.
Status kolegija	☐ obvezni kolegij	☐ izborni kolegij	☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela			Nastavničke kompetencije	☐ DA ☐ NE
Opterećenje	30	P	15	S	V	Mrežne stranice kolegija ☐ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Predavanja: utorkom, 12-14h (004) Seminari: grupa A četvrtkom, 10-11h (102); grupa B četvrtkom, 11-12h (102)			Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		Hrvatski	
Početak nastave	8. 10. 2024.			Završetak nastave		23. 1. 2025.	
Preduvjeti za upis	Nema						
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Željka Tonković						
E-mail	ztonkovi@unizd.hr			Konzultacije		Utorkom, od 11 do 12h; uz prethodnu najavu elektroničkom poštom (ured 118)	
Izvođač kolegija							
E-mail				Konzultacije			
Suradnici na kolegiju	Luka Antonina, mag. soc.						
E-mail	lantonina@unizd.hr			Konzultacije		Četvrtkom, od 12 do 13h uz prethodnu najavu elektroničkom poštom (ured 118)	
Suradnici na kolegiju	Petra Karmelić, mag. soc.						
E-mail				Konzultacije			
Vrste izvođenja nastave	☐ predavanja	☐ seminari i radionice	☐ vježbe	☐ obrazovanje na daljinu	☐ terenska nastava		
	☐ samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☐ laboratorij	☐ mentorski rad	☐ ostalo		
Ishodi učenja kolegija	<p>Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti/ce bit će sposobni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obrazložiti i koristiti temeljne pojmove makropristupa u suvremenim sociološkim teorijama. 2. Razlikovati i usporediti različite makropristupe u suvremenim sociološkim teorijama. 3. Upotrijebiti koncepte makropristupa u suvremenim sociološkim teorijama u analizi suvremenog hrvatskog društva. 4. Koristiti vještine parafraziranja, sažimanja i citiranja znanstvenih tekstova u pisanim bilješkama na hrvatskom jeziku. 5. Samostalno svladavati gradivo i prezentirati ga kroz sudjelovanje na seminarima. 						
Ishodi učenja na razini programa	- Razlikovati i usporediti različite sociološke teorije;						

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	<ul style="list-style-type: none"> - Analizirati različite fenomene društvenog života; - Kritički vrednovati društvene fenomene u sociološkoj perspektivi; - Javno prezentirati rezultate društvenih istraživanja na jasan i nedvosmislen način; - Sažimati i interpretirati bitne sadržaje u pregledanoj literaturi - Aktivno slušati i voditi bilješke. 				
Načini praćenja studenata	☐ pohađanje nastave	☐ priprema za nastavu	☐ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	☐ kolokvij(i)	☐ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	<p>Uvjet za dobivanje potpisa i izlazak na ispit je redovito pohađanje predavanja i seminara, aktivno sudjelovanje na seminarskoj nastavi i vođenje bilješki o pročitanoj literaturi.</p> <p>U seminarskoj nastavi predviđene su moderirane diskusije u kojima sudjeluju svi studenti. Očekuje se da svi studenti pročitaju seminarsku literaturu te da na sat dođu s pripremljenim bilješkama o pročitanoj tekstu. Smatrat će se da student nije došao na seminar ako nema napisane bilješke.</p> <p>Bilješke se vode na način da se ukratko objasne najvažnije tvrdnje te da se one argumentiraju parafraziranjem, sažimanjem i citiranjem originalnih tekstova na način na koji se to radi u stručnim i znanstvenim člancima. Bilješke također sadržavaju kratak osvrt na pročitani tekst i jedno pitanje za raspravu.</p> <p>19.11.2024., održava se prvi kolokvij na kojemu se polaže gradivo koje obuhvaća sadržaj seminarske literature i predavanja.</p> <p>21. 1. 2025., održava se drugi kolokvij na kojemu se polaže gradivo koje obuhvaća sadržaj seminarske literature i predavanja, počevši od predavanja „Teorije postindustrijskog društva“ zaključno sa zadnjim predavanjem.</p> <p>Izlazak na kolokvije <u>nije</u> obavezan.</p> <p>Na drugi kolokvij mogu izaći svi studenti, neovisno o tome jesu li ili nisu položili prvi kolokvij.</p> <p>Studenti koji polože prvi ili drugi kolokvij i prihvate ocjenu, u ispitnim rokovima u veljači i rujnu polažu samo preostali dio gradiva.</p> <p>Studenti koji polože oba kolokvija i prihvate ocjenu ne trebaju izlaziti na ispitne rokove u veljači i rujnu.</p>				
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok	☐ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	28.1.2025. u 12h u 004 11.2.2025. u 12h u 004			2.9.2025. u 004 16.9.2025. u 004	
Opis kolegija	Kolegij se bavi sociološkim teorijama kojima su u središtu interesa društvo i problemi društvene strukture. Koncentrirat će se na objašnjenje temeljnih pojmova socioloških makroteorijskih pristupa poput strukturalnog funkcionalizma, marksističkih teorija, konfliktnih teorija, teorija sustava, teorija postindustrijskog društva, modernizacije i globalizacije te historijsko-komparativnih pristupa.				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<p>Sadržaj predavanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u kolegij 2. Strukturalni funkcionalizam: T. Parsons i R. K. Merton 3. Klasične teorije modernizacije i teorije zavisnosti 4. Konfliktna teorija: Ch. W. Mills 5. Neofunkcionalizam: N. Luhmann 6. Noviji razvoj marksističke sociologije: E. O. Wright <p>Prvi kolokvij (utorak, 19. 11. 2024.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Teorije postindustrijskog društva 8. Teorija modernizacije i kulturne promjene: R. Inglehart 				

9. Teorija umreženog društva: M. Castells
10. Teorija refleksivne modernizacije: U. Beck i A. Giddens
11. Komparativno-historijski pristupi: S. N. Eisenstadt i teorija mnogostrukih modernosti
12. Teorije globalizacije i kritike globalizma

Drugi kolokvij (utorak, 25. 1. 2025.)

Termini seminara i seminarska literatura:

0. Informacije o načinu rada na seminarima i podjela u grupe, 10.10.2024.

1. Strukturalni funkcionalizam i neofunkcionalizam, 17.10.2024.

RITZER, G. (1997). *Suvremena sociologijska teorija*. Zagreb: Globus, str. 81-83, 86-87, 91-111.

2. Klasične teorije modernizacije i teorije zavisnosti, 24.10.2024.

ZEMAN, Z. (2004). *Teorije modernizacije: epohalni kontekst, pretpostavke i krajnji dometi*. U: „Autonomija i odgođena apokalipsa“. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, str. 155-169.

3. Strukturalni funkcionalizam: R. K. Merton, 31.10.2024.

MERTON, R. K. (1990). Izabrani tekstovi. U: Kuvačić, I. *Funkcionalizam u sociologiji*. Zagreb: Naprijed, str. 327-344

4. Konfliktna teorija: Ch. W. Mills, 7.11.2024.

WRIGHT MILLS, C. (2013). *Struktura moći u američkom društvu; Sociologija stratifikacije*. U: „Moć, politika i ljudi: sabrani eseji Rajta Milsa“. Novi Sad: Mediterran Publishing, str. 37-53.; str. 323-341.

RITZER, G. (1997). *Suvremena sociologijska teorija*. Zagreb: Globus, str. 61-66.

5. Noviji razvoj marksističke sociologije, 14.11.2024.

OLIN WRIGHT, E. (2011). *Što je toliko loše u kapitalizmu?*. U: „Vizije realističnih utopija“. Zagreb: Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, str. 41-78.

Prvi kolokvij (utorak, 19. 11. 2024.)

6. Teorije postindustrijskog društva, 28. 11.2024.

TOURAINÉ, A. (2007). *Kritika modernosti*. Zagreb: Politička kultura, str. 189-204.

7. Teorija modernizacije i kulturne promjene R. Ingleharta, 5.12.2024.

INGLEHART, R. i C. WELZEL (2007). *Promjena vrednota i tvrdokornost kulturnih tradicija*. U: „Modernizacija, kulturna promjena i demokracija. Slijed ljudskog razvitka.“ Zagreb: Politička kultura, str. 61-86.

World Values Survey & European Values Study (2005-2022)

<https://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>

<https://europeanvaluesstudy.eu/>

8. Teorija umreženog društva: M. Castellss, 12.12.2024.

CASTELLS, M. (2017). *Ahille's heel: Europe's Ambivalent Identity*. U: Castells, M. i dr. (Ur.) „Europe's Crisis“: Cambridge: Polity, odabrane stranice.

9. Teorija refleksivne modernizacije: U. Beck, 19.12.2024.

BECK, U. (2001). *Uspostavljanje noćne strane moderne: protomodernizacija*. U: „Pronalaženje političkoga: prilog teoriji refleksivne modernizacije“. Zagreb: Jesenski i Turk., str. 107-151.

10. Komparativno-historijski pristupi: S. N. Eisenstadt i teorija mnogostrukih modernosti, 9.1.2025.

EISENSTADT, S. N. (2004). *Mnogostruke modernosti*. U: Roksandić, D. „Uvod u komparativnu historiju“. Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga, str. 221-244.

11. Teorije globalizacije i kritike globalizma: S. Sassen, 16.1.2025.

SASSEN, S. (2003). *Protugeografije globalizacije*. Zagreb: Multimedijalni institut, str. 5-28.

	Drugi kolokvij (utorak, 21. 1. 2025.)					
Obvezna literatura	Pisani materijal uz predavanja + sva literatura navedena u rubrici <i>Seminari</i>					
Dodatna literatura	Ritzer, G. (1997). <i>Suvremena sociologijska teorija</i> . Zagreb: Nakladni zavod Globus.					
Mrežni izvori						
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadac e	☐ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	30% ocjena iz seminara, 70% ocjena iz ispita (kolokvij, završni ispit)					
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	/postotak/	% nedovoljan (1)				
		% dovoljan (2)				
		% dobar (3)				
		% vrlo dobar (4)				
		% izvrstan (5)				
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektroničkoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računi. /izbrisati po potrebi/</p>					